

ML DOCUMENT 337

✓ ROSSUM, Johannes Gerardus van

Letters(?) from Australia, 1854-1861. In Dutch. Photopoints

~~Notes~~

Writer came to Australia as a ship's doctor. He started in Parramatta 1855, went to the gold mines at Richardson Point, stayed at Meroo Creek, Pure Point and took up residence in Mudgee 21 NW. 1855. He lived there till his death by suicide on ^{16 Aug.} 1861. He was a doctor and oculist

✓ Dutch in Australia

✓ Mudgee - Social Life 1855-1861

✓ Van Rossum, Johannes Gerardus see

✓ please punch hole in ^{top} left hand corner (note p. 9) and thread tape thro' it
e-Record ID: 916948

M E M O R A N D U M

FROM

TO

DATE

St 1575

Note; The photocopies are not numbered according to the correct sequence.

It should be.

1, 2, 3, 4, 8, 7, 5, 6, 9, 10, 13, 14, 11, 12
15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24 - 28.

Journal in letters

From : AML

To : Mrs. Catalogue

9/11/81

URGENT

The attached note is a sequence of letters of J G van Rossum was written by Mr N. Hart of NSW Education Dept, who appears to be Dutch himself.

The Hart is releasing permission to publish the material & extraordinary efforts are being made to elicit a reply from one of our friends, who has ignored our letters in p.t.o.

recent years. However, the material
needs to get back into file quickly,
so if you intend to act on
Mr. Hart's advice could you
do so without delay & return
to file please.

Shirley

Paramatta 29 December 1854

Waarde Puder!

hier

Gefult dankbaar ten hoogsten bewonderd zijt van mij een brief van
 mij te ontvangen en dat van een plaats welke gy wellicht niet
 kennen. Dalt en mijchien niet eens op de kaart kunt kunnen vinden
 de naam de land en de naam de waart brengen. De scheepvoeter van de
 Johanna Maria is alt tweede dotten [of assistent] by H^o Gwynne 229
 te Paramatta tegen een salari van dertienhonderd gulden 4 jaars
kost en inwoning [doort 25 in de week]
 is een van de 25 in die ik voor het alles koosten,
 naar ook mijn zelf tijen nu gebiedt mij te alles te schryven, wat
 ny tot die buitengewone stap heeft overgemaakt. Onder een van
 Holland naar Liverpool en ook neblif daad, kenmerkte zich door
 een voortvarende vreeschap en een vertrouwen van de kapitein en
 onderhoorige zijens zij. Dondert ny telven te veyen durf ik ook zeggen
 dat ik veiden verdiende. Van Liverpool vertrokken samen mij
 mij boots by weet het passagiers mede. Nu is het omogelyk voor
 de deperate samte in deere brief en voor myne vlygent [laart
 swant morgen vertrekt des heeren stoomboot naar Holland] in de
 kon der vordige aangaanzaken van te laten, die in voortvarende
 tusschen de kapitein met drie stuurman, passagiers, matrozen en booten
 zijngers. Ik heb seften eenige uitkomsten die es tusschen hem en my ge
 heert zijnt. Niet alleen dat my in alle voedingsmiddelen deperat we
 maad [dit] was het my omogelyk van de kapitein een van de dingen
 te krygen die de staat myner patienten noodzakelyk vorderde. En behoff
 geen practische kennis van geneeskunde toe om te begrepen dat een haken
 of aan de boten hand goede Juwal als de bevoerde teek en heften die
 ik voornamelyk van boord hadt omogelyk en omogelyk de matrozen
 matrozen kost verteren kon, totdat ginawermenten (bure boonen) boort
 vlecht en spet, dat de matrozen of boeren het eenige voedsel van
 matrozen vsmacht. ik in en op alle schepen, boeren of geen booten, alt
 het een en ander, intusschen naar elke gevallen medegemant, en ik
 weet dat die op ons schip ook waren. Het togen raande dat, was het my
 zeer beynatig om myne vordering, waren alle voor myne patienten te
 krygen. Toaldt wijal verhe groenten in heldrigte blaken groent [say
 rijk en] welke alle van boord waren. Dat was en nog by
 myne onbegrypelyke tegenharting om een noodzakelyke vereichte lichte
 vervoerschem van tyd tot tyd in het schip te laten bevoerkatelliges, hetgeen
 de passagiers en mij in de noodzakelykheid stelden om meer of geen wees
 byna te geheel en tag op het dek te blyven, wilden my niet, vooral
 in de heetste hitte verthiken [en en ander machten] my het
 leven schaat onangenaam, te meer naar [de] mijne gemete verpligt lichte
 bepaalt op myn stat te blyven staan. Denk niet waard Puder dat
 ik niet alles aanwendes om dien staat van zaken te veranderen. Het
 vreesdeby was, onder zelf belediging en veruytinge die by my
 sam wy te [toen] op te safen, tocht ik myn wetty doel te bereyken
 Eindelyst hier is een geval in landen, waant ik noodzakelyk [dit] is
 dat een pas van een rechte opschotene matroos, zyt van middelen
 moet hebben en tusschen beide een glas corde vya den gebu

De Kapitein lichte hierover en heide dat dit maar gekheid was. Hierop legde
 hem de gewoontelijke handtoeken open die allen behulpde ordinerden
 waarop hij bevoerdend dat hij geen blikken met die prullen te doen
 had. Na een bepaald meigepend antwoord ontwaas te hebben
 sprak de Kapitein Sabbar van en gaf hem te kennen dat ik in
 dat geval verplicht was mijn betrekking neer te leggen. Help op
 kosten van een rent van mijn gage de stuygen in heint tenent
 te komen. Hij was de laatste in geestigheid. Weider dat tot Sydney
 met het schip medeging en want al alle Hollandsche Kapiteins
 zynt onwaardig geseit. Het laatste was dat de stuygen van de
 bestaandige landdijning. Het was in de winter van 1795 en had
 de volgende dag onder veel pijn en teeren mijn regtmation
 verlaakt ingewilligd en linderlyk. Swamen. My ins Sydney. De
 Kapitein was de laatste. Hij was al vriendelyk tegen my geweest
 en had hiem naar vengeregt met het gedurende dien tyd
 der zoute stuygen een bedande getroude mant. Zoo lastig en
 onverdragelyk nagelept te maken. Hoevel ik my niet weig
 ten had met en op een gewoonten in de laatste by myn beluen
 als de Kapitein boosheit ten goede verandert in. dat is het maar
 later om alles te vergeten maar de geheele reis te maken. Zoo
 nagelept onder weder kraakt en onghoore. vroeg hi my of ik zondag
 Duen my zaterdag in de haven kwamen. vroeg hi my of ik zondag
 middag van dat twal wilde gaan ontmy een te verluchten. Te
 zelfde tyd gaf hi my een half pond 1/20 en zeide hi my. "dat kant
 u gy teven naar de Hollen. Men koper gaamen met beklag maken
 u en woorde daarop. "Hi gy waarmy deelde. Blyft die gy deker
 laatste weken geweest by. dat wil ik gaarne vergeten. wat er
 gebeurd is. en dat kant het verdere gedeelte van onze reis nog een
 of twee weken. "Hy gaf hierover zyn gewo
 "ge. te kennen en ander delfe stand van deker. Breef ik
 u myne laatste brief. Goe word in myn brief. Toonde u
 dat ik verluen was. Hlagen had. Breef. met doek. de gemeene
 smeele. Hy heeft my over ontlogte andere te kuyge en hy gaat
 helve by alle Holl Kapiteins. tengers vertellen en ja. - - - - -
 waarheid. dat ik schryver was. of ongeexamineerde doetes. - - -
 Meesteen dagen na onze verkomst hoorde ik tot myn onuit
 sprekelyke. Blydschap dat de Rembrand van Rijn. Kapte van Wrygwa
 de haven van Sydney was rangekomen. Hy vroeg de Kapitein
 of hy wist in welke gedeelte van de haven hy lag. - - - - - "hy wist
 dat niet. Zeide hi. doch Woods is naderhand vernam. ging hi er
 dienselfde dag reed na toe. Nu heb ik u in mijn laatste brief
 reeds geschreeven. dat ik daar twee verkleefde vrienden had. de
 eerste en tweede stuurman. die gaamen het whig van de werf
 lag. ging ik er na toe en hoorde daar tot mijn smart en
 verwondering. Hetgeen ik u hierover reeds geteud heb. dat de
 Kapitein my lo's belatend had. Nu was al myn geduld ten einde
 het glagende verontwaardiging gaf ik hen een verhaal. een waar
 rechtig verhaal. wat er gebeurd was. en ik vroeg hen of ik nu
 als man van een. - - - - - als docter. - - - - - belatend en belatend doetes
 geen recht had om dus een man aan de publieke opinie pryt te
 geven.

In hadden ~~er~~ my niet terneder gezet, dan had reeds de dag daarna, de Morning
 Herald myne advertentie in twee bladen gehad. - hadden ~~er~~ my niet
 teraeder gezet, dan had ik reeds hetzelfde oogenblik my by het geregt verzoeg
 - doch ik liet my door hen overhalen, om ten minste dien dag
 niets te doen. Toen ik echter de volgende morgen de kapitein
 gaf ik hem te kennen, dat ingeval by my niet in d'lyt van ueriteit
 ragen myn ontlag gaf. en my tot de laatste cent myne te verleen
 gage betaalde. - ik de zaak in handen van het geregt kon geven
 Nu begon die Judas wederom dezelfde draayerij en by het niet
 gezege - dan was het de eerste of tweede stuurman geweest en
 My geduld raakte nu geheel en al uitgeput en ik zeide hem, dat
 ingeval by niet binnen tien minuten myn verzoek ingestend had, ik
 binnen een half uur by de Commiss van politie kon wezen. - en dat
 ik hem tusschen om my buiten my wil. sulst te beletten. Om kort te
 wezen - den 24 November ging ik van het schip af met een gage
 van f 120. Ik zocht een logies op [onder de goedkoopste en tevens fatsoen
 I waar ik f 20 gulden per week voor kost, inwoning en wasphen betaalde
 Ik heb daar acht dagen ziek gelegen en dokter en apotheker gehad
 zodat die week alleen my hoornat vijftig gulden gekost heeft.
 Nu kreeg ik berook van een vriend die ik in Liverpool opgedaan
 had. Deze Gentleman is getrouwd en heeft een zoon van 12 jaar
 Hy had in Londen syn geheele vermogen f 120.000. in spoorwefspe-
 culatie verloren en onbekwaam syn vorige stand in de madethappij
 in Engeland optehouden kon hy met vrouw en kind met ons schip
 naar Sydney vertrekken. Door de onstandvastigheid van onze kapitein
 sprong dit echter af en in hy met een Engelsch schip gegaan. Doo rant
 hy echter hoorde [dat ik in Sydney was [onze vriendschap was in
 Liverpool reeds aangeknoopt, want ik kon kon van een beenbreuk
 genas (natuurlijk kosteloos) kwam hy my opzeker. Hy verzoekt my
 eenige dagen by hem in Paramatta te komen (voorbrenge) als
 wanneer hy wel een betrekking voor my kon kunnen vinden
 Dit is hem dan, na verloop van eenigen tyd gelukt. Ik ben
 sinds den 16^{en} December alhier in betrekking by Mr Gordon
 Gwynne Esq Dokter at Paramatta tegen 25 gulden per week
 kost en inwoning. Hoe goed ik het hier echter heb bent ik toch
 van plan om zoo spoedig mogelijk wederom naar Holland terug
 te komen en sene betrekking als klieft heelmeester op te
 zoeken. Nu hier ben ik niet in staat by een brief meer
 by te voegen. - Kan ik echter deze morgen of middag
 nog eenige tyd vinden - dan schryf ik u hier van
 niets meer by. In het mogelyke geval echter, dat ik
 geen tyd kan vinden - dan eindig ik als altyd
 met u hartelyk liefst
 J. G. van Rossum
 med. chir. doct.

Als ik hier niets meer bykan schrijven, dan hoop ik dat by my keerde schryff
 vernemen, daar ik weinig tyd heb - vernhoon tevens myn hollandsch
 daar ik al hoornat het waken lang geen woord hollandsch gesproken
 heb - - Goddank kan ik goed Engelsch spreken Jan.

4
Paramatta 29 Dec. 54.

Waarde Oudert!

Ik voeg in haast deze letteren nog by myn andere brief
Hoe wel ik het hier heel goed heb, zoo kom ik toch met de
eerste de beste gelegenheid weder in Holland terug --- zoo
gaauw namelijk als ik hier op een Engeluk Franck of Hollanduk
khip een betrekking als sloopcheelmeester kan krygen. Salaris
is hier vyf loon, maar alles is ook na rato even duur
Ik heb een broek gekocht voor f 20 een hoed voor f 14 zes paar
witte sokken f 3.50 en een syden dat voor f 4.00 --- allemaal
dingen die ik hoog noodig had ik vergat nog een paar schoenen
voor f 12 en een paar leeren pantoffels voor f 4. --- ten naaste
by zestig gulden; zoodat ik op het oogenblik, hoe wel buiten
schuld, ook buiten verdiend geld ben.

Als ik ~~hier~~ hier nog lang genoeg blijf, dan ontvangt Gy twee
maanden na deze dato een andere brief van my, maar ik
denk dat ik dan wel op de terug weg zal werken.
Wanneer Gy my nog niet geschreven heb by ontvangst dieser,
dan denk ik dat het niet meer is my niet te schrijven, dan
ik die brief dan toch niet voor het begin van ~~my~~ ^{my} kant
krygen. --- en daar het niet van my af zal hangen. als ik
dan nog niet op weg naar huis ben. Ik kan u niet vertellen
hoe hartelyk ik verlang u allen weder in gezondheid weder
te zien. Groet de geheele familie voor my van haast
Ik hoop dat Gy myn vriend van Warkom met de inhoud
desers wilt bekend maken, als wanneer Gd geld en ik
tyd bespaar. Het verlangen staat ik op het oogenblik dat ik
hem wederom de vriendenland kan drukken
Es Gy waarde Broeder Sphedoor ontvangte by dere
ook myn hartelyke groeten en myne dank voor hure
laatste brief met nieuwstydige
Het smakt dat ik geen brief van Moeder! Ik hoop
letter dat alleen tydgebrek en de oorzaak van was

Nu waarde anders. Hartelyk en innig gegroet
by hure u liefste zoon

Ch

27 Februarij

Waarde Vader, G. L. B. Broeder

Van een lang tydsloop ontvingt Gy wederom een
 Ik begin niet te vermelden dat is eens uitkomen van
 geniet; en ik kan ik niet verdueren hoe hartstogtelijk ik nu
 van ik te gemaekt zie. In myne vorige brief heb ik u slecht
 oppervlakkig het een en ander napent myne tegenwoordige betrekking
 bekeken. Ik wil nu een deel meer uitgebreid zyn en te hooren
 mogelyk een inzicht in myne nieuwe werking geven.
 voor verder te gaan. Moet ik u echter vergering verhoeken voor
 de taalkundige fouten welke ik stellig in iedere regel begaan
 zal. Gedurende vey maanden onder menich geplaatst die
 geen woord Hollandsk verstonde, is het niet te verwonderen, dat
 ik my uitsluitend op het English toelegde. Maar evenont a nod
 montons. De stater waar ik nu geplaatst ben is een der meest
 geronnenmeerde Dotten van de geheele Colonie; Patienter mist
 elk gedeelte van nieuw land water. - Sommigen twee, drie
 mylen van hier komen hem raadplegen. Van 's morgens zes
 tot 's avonds tien zyn wy beiden bezig met hen. Het grootste
 gedeelte eenter van den dag ben ik uithuizing. - Bergekende
 de zieken van de Docter in de nabuurshap. - Sontyts meer dan
 drie vier of vyf uur van huis landwaarts in. De stater heeft
 een dyne koetsen (een voor twee persoon) ter myner behuizing
 geteld, en hierin, vergezeld van een jongen, die op het
 paard en de wagen spant, gaad ik byna vyf uren rondom
 de geheele omtrek van Paramatta. Gy kunt begrypen
 dat dit leven myn intermate bevatt, teneer daar er een
 goed salaris mede verbonden is [725 per week]. Nooit heb ik
 teky in Holland teky in Engeland of hier, zult een man aan
 getroffen. Niet tevreden met de salaris by my gest, heeft he
 my aangeboden, in het vervolg voor al myn kleedere te zorgen
 Het eten is hier beter dan ik het ooit gehad heb; de Docter met
 meer dan [250.000] twee honderd vyftig duizend gulden in de
 bank van Sydney, vraagt nummer hoeveel geld het is, maar
 of het goed is. De uitgezochte spysen, zyn ons gewone vrede
 brandewyn Rum, Genever, Wyne zyn voortdurend op een byt
 ter myner dispositie; met de noodige Porter en the [English] by
 Jedere avond slypen wy eenige uren, soms tot een uur
 met elkander in wetenschappelyke gesprekken, welke myne
 kennis in Mediene Pharmacie enz meer en meer verryken
 Kortom ik kon het nooit beter getroffen hebben, een goede
 gelegenheid om te profiteren, een goed leven, een goed inkomen
 en een goede gezondheid. Het is onmogelyk om in dit land
 ongezond te zyn, Sonder er by van leyding toe te gaen. Van de duizend
 inwoners hier, zyn er stellig negen honderd die ziek aan sterken
 krank te futen gaan. Het is hier geen wonder, te hooren
 spaken van de stater. - Ik denk rum voor het
 dat g

... de lander ... 2/3 ...
... in Englands of Nederland ...
... de haer ...
... in ... is ongelas ...
... staat de ... op the tafel ...
... in de toelap die ... kennis ...
... dat ... elken dag, ...
... te ... gewagt te hebben, de volgende dag ...
... uitgebrachte ... meer dan ...
... honderd ... is volkomen ...
... alles wat hy in ... leeft ter ...
... de Jeremiaden, der ... klachten. ... wil ...
... behetting opgeven en naar England komen.

... myne laatste brief van Parramatta ...
... dat ik zoo spoedig mogelijk naar Holland ...
... de volgende ...
... fortune te maken, tenyde ik in Holland ...
... naar ... kan komen dan hier in twee jaar. ...
... Ben nu by een man geplaatst die in de geheele kolonie bekend ...
... alleen de betuyging dat ik by hem den werkzaam geweest ...
... genaegeaan om my iedere betrekking te openen. ...
... als hy my een voortreffelyk testimonium geeft, [hetwelk ik reeds ...
... myn besit heb, doch zonder ... van de datum ...
... verticks] N° 3 Toen ik myn laatste brief schreef ...
... inglish genoegh spreek en verstaan te worden ...
... was geen meester of ... taal. Nu echter ...
... ik te zeggen dat ik de taal volkomen magtig bent, ...
... Londering of sommige ...
... niet ... by voorbeeld de ...
... Myn stellige meening is, om niet terug te keeren, voor dat ik ten ...
... minste ... van een tot vyf duzend gulden be ...
... Wanneer de ... betrekking opgeeft, ...
... dat ik een beten betrekking in de plaats krijg. De ... heeft my ...
... her haalde ... verbeiden dat hy in staat was, my in de ...
... lander of in de mynen eene betrekking te verbeiden van ...
... tot 50 gulden per week. Geringsteind ...
... met verrijdene mynwerkers en bushrangers (bosch werkers) ...
... verstaend dat hy waarheid spreekt - te meer daar hy met ...
... alle docters in deze kolonie bekend is. Voor dat ik (echter ...
... verlaat, heb ik medewon een brief van my ontvangen en ...
... wanneer hy dadelyk by ontvangt van deze brief ...
... hy schryft, dat het ik zeker dat het my nog hier zal vinden ...
... dat het ik in geval ik, by de aankomst ...
... van hier vertrekke, dat het ik met de docters afspreke ...
... dat hy my de laatste brief van myn nieuw adres bejornt ...
... op de volgende pagina van deze brief, die ik tot de laatste ...
... wante hoopte vervullen, ...
... de brief juist zoo a

The de ... is ...

To the care of Mr Gordon Gwyn
Tarramatta
New South Wales.

Southampton

Mr J. G. van Rossum
Assistant of the Doctor
(Lately)

Ik heb lately in de plaats van het andere woord gezet, maar ik hoop twee brieven te ontvangen in het begin van July te ontvangen als wanneer het wel mogelijk is dat ik nog daar ben of dat vertrokken ben. In alle geval komt uwe brief in myne handen, daar ik noch tijd, noch moeite noch geld zal sparen tot bereiking of dat voorwerp. Van af de afzending van deze brief zal ik zorgen dat gy elke maand een brief van my ontvangt en als het mogelijk is volkomen postvrij, want gy kunt begrijpen dat ik geld genoege heb.

Myne eerste doelen in twee verwachte brieven is natuurlijk naar uwt allen gezondheid. Gy kunt niet begrijpen hoe zwaar ik daarna wist. Sinds November

laast jaan heb ik mich van u vernomen en hoor dat ik eenige tyd van u heb ontvangen, kullen er kindt mijn laatste nieuws, acht of negen maanden verlopen.

God geve dat gy allen - allen - in goede gezondheid blijft verkeert. Dat gy ten minste myne liebbare ouders, mijn geliefde Theodor, gezond, tevreden en voorspoedig maakt.

En deze nacht heb ik droomde ik dat ik wederom met u en drie - klaverblad vereenigd was en u myne reizen en lotgevallen verhaalde. God geve u allen slechts een gelukkig en voorspoedig en lang leven en dat gy dephikke over mijn loot. Doch waarom my aan de penninge overgegeven, die toch nooit de taakant kunnen veranderen. Wat legges twee of vijf jaar voor een drie en twintigh jaarg man, gezond, sterk, vol moed en vol hoop.

De Doctor was van daar af Sydney, doordat ik tyd had u hooren in eens te schrijven. Van maect echter zal ik myne brief herwatten en u zoveel meer mogelijk schrijven. Ik verwacht hem elk oogenblik terug, doordat ik, hoewel tegen myn en geneesdaakt de te

staker. - laatste schrijven was het my tot my toe onmogelyk een enkel oogje blik te vinden om het te vervolgen. De Doctor is echter heden voor een of twee uren uitrukking doordat ik deze gelegenheid te spaar men om myn een of twee lange brief ten sende te brengen. Ik begin te gelooven, dat de Doctor na myne beschikking opgegeven te hebben, naar de godsmynen gaan. Gy leeft het my ten minsten gisteren en my leve's verstand, dat

3 = Maart

...

aan van de hand...
 Het een ander...
 geluk...
 noomp...
 de...
 gaan te beproeven...
 nu la de graaden...
 op u my...
 aan het doorstaan...
 myne...
 mijn...
 aangestaan...
 met...
 mencher...
 helpt en...
 opzigt...
 gewordt...
 by het...
 dat...
 in ik hoop...
 dat hoop...
 des te...
 hwe...
 dat de...
 gelede...
 vyftig...
 negen...
 heb ik...
 bezig...
 niet vloebaar...
 een weg...
 paard...
 met alleen...
 bracht...
 noyt...
 terug...
 [24 gulden]...
 kelven...
 pryten...
 de...
 voor...
 overhandigde...
 gulden...
 doch ik...
 tegen...
 enige...
 He...
 familie...
 steen...
 dreeland...
 leven...
 Groot...
 mijn...
 weet...
 zal...
 nu...
 te...
 dat...

New South Wales

Richardsonpoint 15 Juny 1855

Waarde Ouders Geliefde Broeder!

Alhoewel het een langen tyd geleden is sinds ik u geschreeven heb, zoo kan ik u toch met de hand op het hart verzekeren dat ik gedurende al dien tyd in de onmogelijkheid geweest ben u te schrijven. Vooreerst heb ik het voortdurend angst gehad en ten tweede waren al de pakketten voortdurend voor de kassierers oorlog aangeworpen, zodat over een communicatie sprake geheel gestremd was. Ik hoop echter dat deze oorzaken in de volgende gezondheid geworden mag, als ik voortdurend genietende ben. By kunt stellig al met verwondering naar de 7 nieuwe plaats gettaard hebben aan het hoofd mynen brief, en 'gedacht hebben' is de wilde jongen al weder van plaats veranderd? Nu ja, het hooge woord moet er uit -- ik heb Parramatta verlaten en bevind mij nu in de goudmynen, diehondert Engelse mylen van Parramatta. En ziehier de byzonderheden. Ik heb u in vorige brieven al verhaald dat de Dokter by practyk op wilde geven; welnu een maand geleden heeft hy zyne Apothek en buitenhuis practyk afgehaaft. Ik had nu drommeld weinig te doen, alhoewel de Dokter mij gezegd had dat ik zoolang by en met hem blijven kon totdat hy naar Engeland ging, als wanneer hy mij een nye overtocht naar Holland behooren kon! Maar alhoewel ik vurig verlangte in allen weder te sien, zoo kan en wil ik niet naar Holland terug keeren, even arm als ik het verlaten heb. Sedereen kan hier byn fortuin maken; ik ben jong, sterk, niet ontbloot van kennis, vol hoop en vertrouwen, en ik wil het twee of drie jaar langer geven, vertekken als ik heb, dat ik na dat tydverloop vijf of tien duizend gulden rijk kan byn -- en misschien meer. De Dokter had my gedurende den tyd dat ik daar was, zooveel van de mynen verteld, dat ik het ten laatste niet langer meer weerstaan kon. Een paar dagen te voren (14 Mei) kwam een Duitshen de Dokter hulp zoeken wegens krankheid. De Dokter riep mij om met hem te spreken en hy vertelde my, dat hy zoodra hy genezen was met twee Duitshen en drie Duitshen naar de Westere goudmynen ging. Ik sprake hierop met de Dokter, vroeg en kreeg permissie om met hem mede te gaan. Zaterdag te voren, ziede de Dokter my dat ik my aankleeden moest om met hem mede in de stad te gaan en hy bracht my in eenige minuten en bocht my alles wat ik mede naar de mynen moest nemen voor een present. Twee dekent, een overjas, twee broeken, twee hemden, 6 paar wollen handsken enz, een pistool met des loopen, een paar mesjen, voken lepels een tinne pot voor thee en koffy, een byl enz enz. Tevens gaf hy my een ganuke verzameling geneesmiddelen, thee koffy en een pond chocolade. By kunt beggen, waarvoor dat allen, doch in het voorbygaan moet ik u zeggen dat my in het binnenland inerten, waan 99 tomtz de geheelen byn door boschen en over bergen niet sander een enkel huus of levend wezen te sien. En alle geval, ik had een bundel van zwaart vyfentwintig pond zwaar. Ik verkocht dien dag myn hiet en myn overige de kleeren [doch er was niet veel goet meer in het] voor 15 gulden; de boekenhiet bleef by de Dokter ten mynen dispositie. Maandag morgen ten tien ure de 21te Mei vertrok ik in gezelschap der het overigen van de Dokter. Wy waren beiden aangebaan. Men ik een goede vriend een trouwe dienaar voor hem geweest, hy het voor my altijd niet alleen een vriend, maar hy steekte my tot vader. By het keengaan drubte hy my tien pond in de hand [120 gulden]. In den stond ik wederom gansh alleen in een wild vreemd land. Doch neen! Hoop en vertrouwen in God begeleiden mij

G. Durand

Het eerste was beviel my de wandeling uitmuntend. Een heerlijk panorama was het
 met Garamatta onder den voet, overal huizen, overal menschen enz. Doch spoedig
 was dit gedaan, wy hadden bergen te beklimmen. ~~De~~ ~~toes~~ ~~toes~~ ~~toes~~ ~~toes~~
 kruiffen en ieder oogenblik begon myn bundel zwaarder op de rug te
 worden. Er geen stiltaan, geen rusten - - waornit was de Heere.
 Wy hadden tien uur te loopen voordat wy aan de plaats kwamen
 waar wy dien nacht slapen zouden. Voor wy Garamatta verlieten hadden
 wy een paar broden gekocht en toen my tegen twee uur water te kien
 regeen bleiden, wy ons in het gras weder. Wy maakten hier een goed vuur,
 kookten koffy en dronken dit zonder melk of suiker, begeleid met een
 dik stuk droog brood. Een en ander was echter als by tooverslag in
 onze hongerige mages verdweenen. Nu een pyp aangestoken en wederom op
 weg. 's Avonds ten 9 uur kwamen wy aan de Herberg waar wy slapen
 zouden, gelegen juist aan de voet der blaauwe bergen. Deke
 hadden my de volgende dag overte trekken. Na ons avondeten
 gingen wy badelyk te bed - of liever op het strooi na alvorens,
 voor avondeten en droogen bed 3 gulden betaald te hebben.
 Alby dien avond myn vaeter gezien had, hoeder, dan konst by my stellig
 reklaag hebben, hoe wel het aan den anderen kant voor den aanthouwen
 kluachtig om te kien was, hoe potterlyk wy ons bevoegen; wy vielen op
 de banken heen en onze styve kneeen maakten ons het optaan sijn
 onmogelyk. Na my te hoester verder. De volgende morgen, myn
 geboortedag, waren wy ons halfes al op het pad. Mei is in het
 land de zomermaand, hier is het winter en hoe koude wy dien
 hemelhooger berg beklommen des te vinniger blaude ons de yfthoude
 wind in het aangezicht. Doch tegen de middag moesten wy loowat
 op den top of de blaauwe bergen een Herberg [of liever een hut] voorby
 en daar konden wy weder wat te eten krygen, hoodat wy el loopen
 ons met een draag stuk brood vergenoegden [de vorige avond was
 12 stuivers het pond gekocht]. Doch tot overmaat van ramp, raakten
 wy van de weg af. Wy dwaalden rond tot 's avonds acht uur en
 nergens was een spoor van levende wezens te ontdekken. Sten hadden
 wy niet. Wy maakten ten laatste van de nood een wet, maakten
 een groot vuur aan, haalden onze deken uit de bundel en bestoten
 dien nacht daar maar in het bosh te blyven en te redden sijn voor
 ons avondmaal met een ketel koffy en een pyp tabak. By het uithalen
 van myn deken uit de bundel echter, vond ik het pond chocolade
 wat de boeter my gegeven had, en nu waren wy weder gered. Wy
 maakten ons waterchocolate en brachten de nacht al drinkende en
 rookende nogal tamelyk plaitierig door. 's Morgens daarop vonden
 wy de weg weder, en alhoewel wy voor ons ontbyt een draalder
 de man betaalden, geloof ik niet dat de menschen er veel
 aan verdiend hebben. Een paar dagen later verloren wy ten
 Tweeden male en naderhand ten derden male de weg.
 Totdat wy eindelijk doodvermoed, den 4^{en} Juny te Nudger
 aankwamen. Nu waren wy nog maar dertig Engelse mylen van
 de goudmynen af; wy kochten hier onze spaden, picken, kook
 instrumenten, cradle, lange tomat en tent. [It moet hier
 wederom aan het graven, morgen zal ik myne brief vervolgen
 en u die twee vreemde woorden intleggen.]

latut

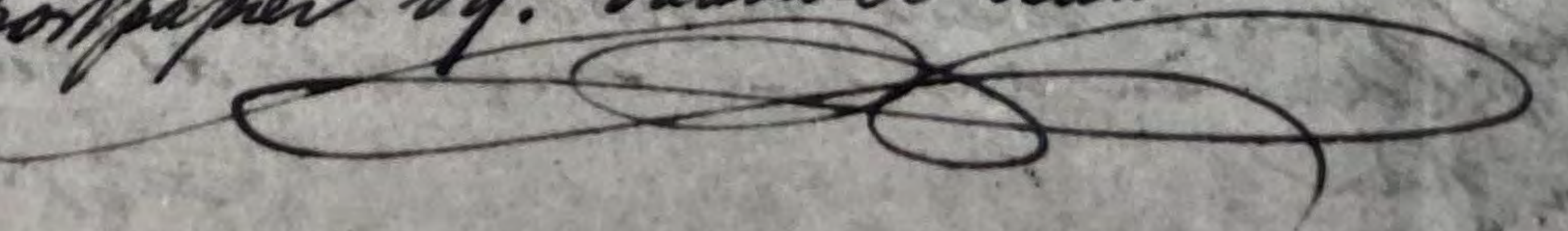
20 Juny

Al die Swingheden die ik in enige dagen geleden optelde vielen ons ten deel. De Zeventiende Juny hadden wy al vyf helen uitgegraven en in een hadden wy een $2\frac{1}{2}$ waer 70th gevonden doch het was weinig goud, en als sijn dat ik wel haast een tweede dit broodje had om al de stukjes te zien. Wy hadden echter gedurende dien tyd by wylen een beetje gevonden en wy dachten dat wy stellig wel voor vyf pond [1760.] waarde hadden. Twee wren wederop in een kleine gehucht waar wy onse provisien hoopen moeten en waar wy ons goud verkoopen zonder. Ik en een ander gingen naar die plaats om ons goud voor provisie in te wisselen. Groot echter was onse teleurstelling toen wy vonden dat wy juist een half mediraal ons goud hadden ter waarde van 722.80. te verdeelen tuschen Leveny man. Gy kunt zeggen dat in nog al zoo byzonder steekt niet. Nu ja, wy konden ook wel niets gevonden hebben! Maar wat by wat levensmiddelen hier korten. Fien stuvert een pond meel, les of Leven stuvert, het vleesch, spek 12 stuvert, zout 18 stuvert, een kool 10 stuvert, kaas 1.50 het pond, koffy 1.50 enz enz. wy werken hard en hebben elken dag noodig 10 lb meel 14 lb vleesch enz, dit alleen maakt in een week meer dan 60. Dienselfen avond verlieten wy die plaats en koopen een andere grond, hoewel die nu verder op. In deze deze plaats sijn wy gelukkiger dagen avond hadden wy juist anderhalf hek. ons goud [18, 19 en 20 Juny] ter waarde van 32.40 gedurende drie dagen. Wy gelooven allen dat die plaats een goudryk toonen zal. Voordat deze brief weggaat zal ik er u meer van vertellen. Ik wil u nu nog een kleine prysecourant van goederen geven.

- Tobak 13.60 het pond
- Sigaren 3 stuvert het stuk
- Roeten 9. het pond
- Een glas rum 4 stuvert
- Erwten 12 stuvert 1 lb.
- Kandappelen 20. de 100 lb.
- Boonen - Niet voor gelakte krygen
- Luipers 1/2 cent het stuk
- Bot 12 stuvert 1 lb.

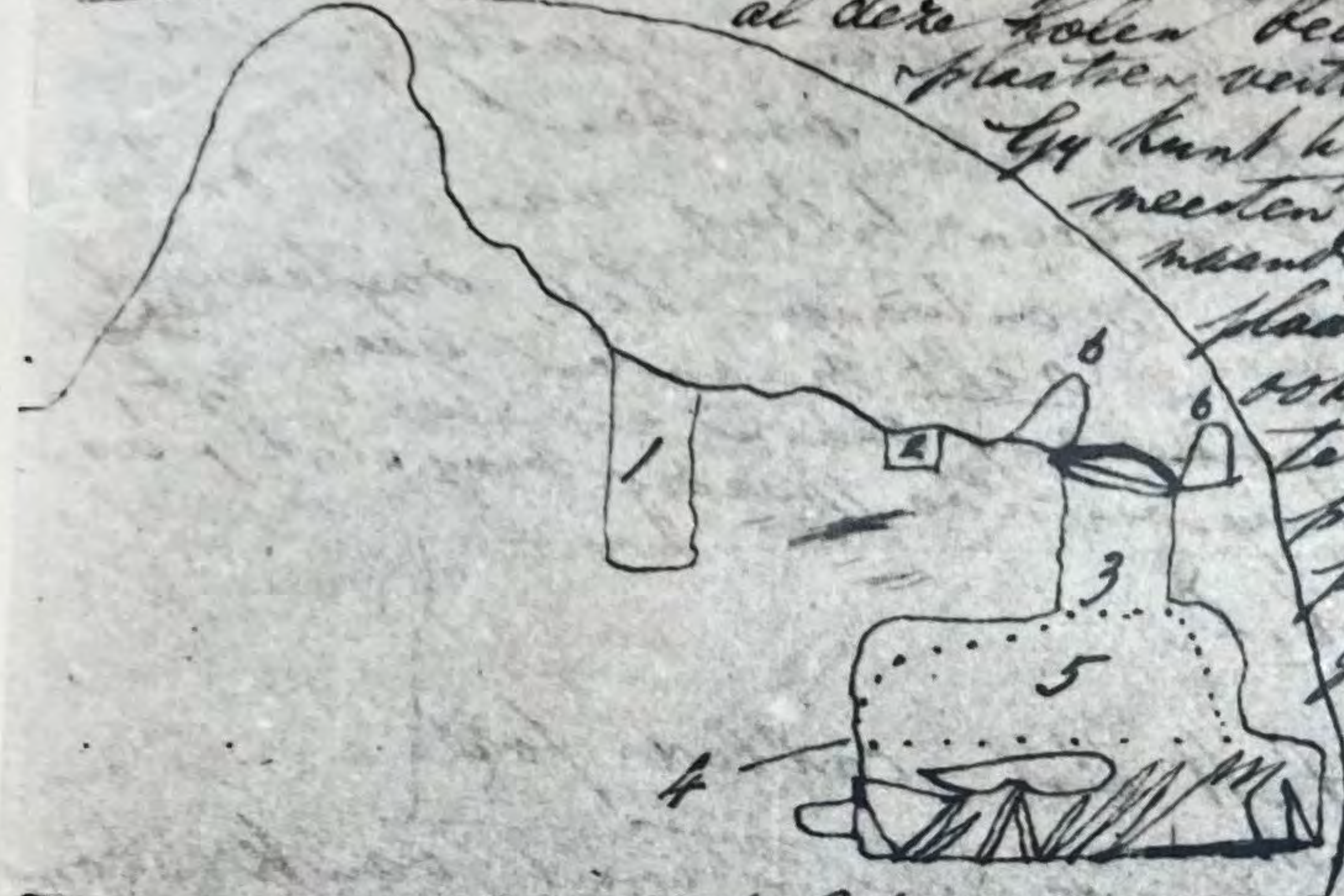
Gy kunt wel zeggen gy hebt die artikelen nog al aardig door elkander gerouwd. Wyben echter nog niet lang gehaag hier geweest om meer volddig te mezen. Gy kunt echter wel beschypen dat wy van al die artikelen alleen de twee laatste en dat wel byzonder spaarzaam gebruiken. Ons eten is byzonder eenvondig. Inmorgen pankoeken met beeptuk, smiddags 2 beeptuk met pankoeken en s' avonds brood en gekookt vleesch en een kop thee.

Elkere goudmynen moet aan het Gouvernement elke maand het gulden betalen als een permissie om te mynen. Onse kop echter is als myn. Knecht ingekheven en betaalt daarom nigt. Al wy hem echter aan het mynen vinden, dan heeft hy een boete van 60 gulden. Daar is echter geen vrees voor. Een man heeft genoeg te doen om het koninkryge mynen en sijn eigen de kop te geven. Wanneer ik wederom tyd heb, dan hoop ik hier nog een blad potpapier by. vaamel dan tot dan

Verhaal

De plaats waar wij ons nu bevinden, beantwoordt onder de meest pittoresque. Onze tent staat in het midden van een groot dal, aan alle zijden verheffen zich met boomrijke heuvels die een heerlijk panorama opleveren. De rivier die de linkerhand beïnvloedt, is een smalle rivier die in honderd kronkelingen achter onze tent heen en het dal doorkruist. Aan onze rechterhand, hoewel uytig inreden verder, zijn de bergen die wij beoogden. Meerder aandacht kunt gij u niet voorstellen. Het beeld is een ruimte geen 150 remante ellen te doerengaande met stellig meer dan honderd hagen in het en de ruimte die er overblijft, opgehoopt met de uytgegraven aarde. Men behoeft een vante stap en een goed oog om ongeschind over deze kleine bergjes dalen te loopen, en sommige dezer hagen zijn uytig naar driep. Voeger waren

al deze hagen bevestigd, naar nu zijn de meeste naar onder plaatsen vertrokken, waar gij meer goed kunt te vinden. Gij kunt u geen veranderlijken volk voorstellen dan de meesten dieer mynens zijn. Allen willen in een paar maanden of zoo hun fortuin maken en los gaand een plaats niet almagtig veel oplevert, dan gaan zij tot een om een onbewaakte nieuwe plaats te vinden. In echter is dit een zeer slecht plan. Behouding is hier de hoofdzaak en de plaats die wij nu hebben behield misprijzen gedurende twee drie jaren onder ophouding. Ik heb u hier een kleine schets gegeven hoe vreemd men hier arbeiden moet. N° 1, 2 en 3 zijn hagen en N° 3 is hoewel een

flaauwe schets van het hol waarin ik tegenwoordig arbeid. Het is tot een groot toe, hoewel de dubbeld van myne lengte en God weet hoeveel honderd steenen ik er al niet uytgepicht heb, sommige honden wij naauwelijks met vijf man uit het hol trekkens. Van boven aan den hals is het 1/2 el in diameter en van onderen doorgaat 5 el in diameter. De aarde in de hals is eerst hard dan raad en dan uit met gele stiepen. Daaromdes 157 konst de wasching stof die goud bevat. Deze stof is hoewel tusschen. Een of twee voet diep. Anderen waschen het niet eens, daar er gemeenlijk niet veel goud in is, maar die gaan dieper totdat zij op de bedroth komen. In nu begint de grootste arbeid, op de meeste plaatsen de bedroth uit puntige roest of kluun opstaande klompen heen, somtijds honderde ponden zwaar; ik heb er u eenige afgetekend, zoals ik te in mijn hol vindt. Deze steenen moeten weggepicht en tusschen afgebruikt worden. Daar het meeste goud in de aarde het wat tusschen deze steenen is. In mijn hol zijn wij met twee man aan het picken en wij werken elken dag hoewel tusschen 150 of zoo emmers waschingstof op, dat door een derden man naar boven getrokken wordt, een vierde of vyfde beweert het onderen met water in twee tubben om het van de grote steenen en zand te zuiveren en klein te maken en de derde beweert het in de Cradle [Spreek uit Kredel, ik weet niet of het in t'engeland met een of twee d's gespeld wordt]. In zoo werken wij dag aan dag van 's morgens zes, tot 's avonds zes, doch in de zomermaanden gaan wij langer werken. Wij werken hier geheel alleen en zijn een alle kanten heen dan twee uren van eenige sterueling verwijderd. Behalve dat gaan drie of vier onken naar Richardsonpoint voor provisie te koop en goud te verkoopen.

Zondag 24 Juny.

Gij kunt wel zeggen, op Zondag hebt gij niet veel te doen, en dus tijt genoeg om ons een lange brief te schrijven. Gij u in dit zoo maar hier is het geheel anders. Kerken zijn er hier niet te vinden. De naaste kerk is meer dan een dag seident van hier

Sadelijk na het ontbyt gaan wy met bylen en dagen het bakh in om
 hout te kappen voor de geheele week. Het de middag terugkomende
 gaat iedereen na het eten zyn goed waschen, kleeres verstellen, de
 werktuigen stylen enz. Hebben wy vroeg gedaan, dan gaan sommigen
 onzer naar de naante stad [de naam is bethpottelsh genoes] voor
 zowat twintig hutten en tenten om benoedigdheids te koop en de
 andere kribben zoo gaauw mogelijk in bed om ten minsten eens in de
 week een lange nacht te kribben. Sinds de 20de hebben wy
 twee 8" ontent goud gevonden. Ten waarde van negentig gulden.
 Zoolang wy echter geen ont of anderhalf ont de 200 linden maken
 thiet het niet veel voor ont over. Wy hebben zowat 90 gulden
 per week nodig voor provisie enz. doordat wy dan nog maar
 £ 5. 40 de man per week verdienen. Er sijn echter spartye van
 5 of 6 man die geregeld 20 - 30 ont per week vinden.
 Ik kan maar volthet niet begrypen dat ik geen tyding van u ontvang
 de eerste en tevens de laatste brief die ik van u ontvang heb, datteekend
 de 9de November des vorigen jaars. Zoodat ik nu in acht maanden geen taal
 of teeken vernomen heb; had gene dat by allen zoy gekond en wel het, in
 hier ty kan er zowat gebent sijn! Schryf wy toch zoo spoedig mogelijk, aan
 het volgende adres.

M^r. J. G. van Rossum M. D.

Gijf myn
 complimenten

Post office Richardsonpoint
 to be left till called for.

J. V. f. aan de familie en wees goed genoes om myne brief aan Finat van Workom
 me te deelen. Als hy hier wat, dan kon ik hem wel in tien veryhillende
 beschikkingen plaatsen. Ook als mynwerker kon hy hier spoedig ten portu
 maken. Als hy of de een of de andere wys zo in Australie aan land, dan
 kan hy spoedig genoes te weten komen waar ik ben, by lending de volgende
 advertentie voor plaatsing in de Morning Herald Sydney

Any gentleman being acquainted with the present residence
 of Doctev. J. G. van Rossum, lately at Parramatta, will very
 much oblige the undersigned by writing any particulars
 to me. V. W. Sydney Morning Herald. M. van Workom

Dit kost hem slechts een paar shillings en ik ben nog al tamelyk bekent
 in Sydney Parramatta enz.
 Spreek voor my de Artspriester Mr. Mulhous en Pinebrock, en
 verders allen in wien ik, of die in my belang stellen
 staande in een korten tyden enige tyding - en God geve! goede tyding
 van u te gemoet te mogen sien, teken ik my met achtinge
 liefde Waarde ouders geliefde broeder Theodoor

uw M. alth. liefhebber de zoon en broeder

J. G. van Rossum Med. Doctev

Pure point goudmynen

aan de Lange rivier 24 Juny 1855

Urawilkie 16 January 1858.

Waarde Moeder & Broeder!

Ik heb met groot leedwezen het overlyden myns Vaders in uwe laatste brief vernomen. Alhoewel ik altijd gedacht had dat Vader niet lang leven zoude, had ik stellig niet gedacht dat Zyn overlyden Zoo spoedig en plotselyk Zyn zou.

Sinds myne laatste brief ben ik zeer ongesteld geweest, aangebragt door eene hardnekkige verstoppingheid in het einde van April 1854 werd ik door myne heeren Compaters aangeraden om naar Zee te gaan. Ik had echter volthekt geen verlangen om myne Zaken in Nudgee op te geven en Zeyde, Gy weet myn besluit om niet naar Holland weder te keeren dan als een onafhankelyk man. Ik kocht daarom een paar paarden en een Kar (wagen), een tent, eenige stat dekens, keuken gereedschappen enz enz huurde een knecht en zette den 1ten Mer voor de binnenlanden uit. Een vriend verhoort en kreeg permittie van my om mede te gaan. Voor drie maanden hebben wy in de binnenlanden gereisd en dy wy Zoo verre gegaan als witte menschen leven. Elke nacht slaapten wy in het bosch in onze tent, kookten onze spysen enz enz en 'smorgens weder verder op. Soontyds verloren wy de weg voor twee of drie dagen maar wy hadden altijd sprovitie genoeg met ons. Over bergen en dalen, door rivieren en door boschen reisden wy, tot dat wy ten laatste voor gebrek van water en voor vrees van de kwarten, (die hier zeer wild Zyn en als dy een kans hebben iedere witte man vermaoren) verpligt waren terug te keeren.

Als ik hierboven zegde, voor drie maanden was ik uit Nudgee en duurende dien tyd hadde wy zoowat veertien honderd Engelsche mylen in eene circel gereisd. Myne gezondheid was byna geheel en al teruggelkomen en ik hervatte myne Zaken weder. Dit reisje, alhoewel het noodzakelyk voor myn herstel was, kostte my zoowat twaalf hondert gulden, een myner paarden, dat my £ 20 - (£ 240 -) koste sterfde op de weg enz enz. Voor vier maanden meer bleef ik eene goede gezondheid genieten, maar in het begin van December kwam de kwaal wederom aan. Myn eerste

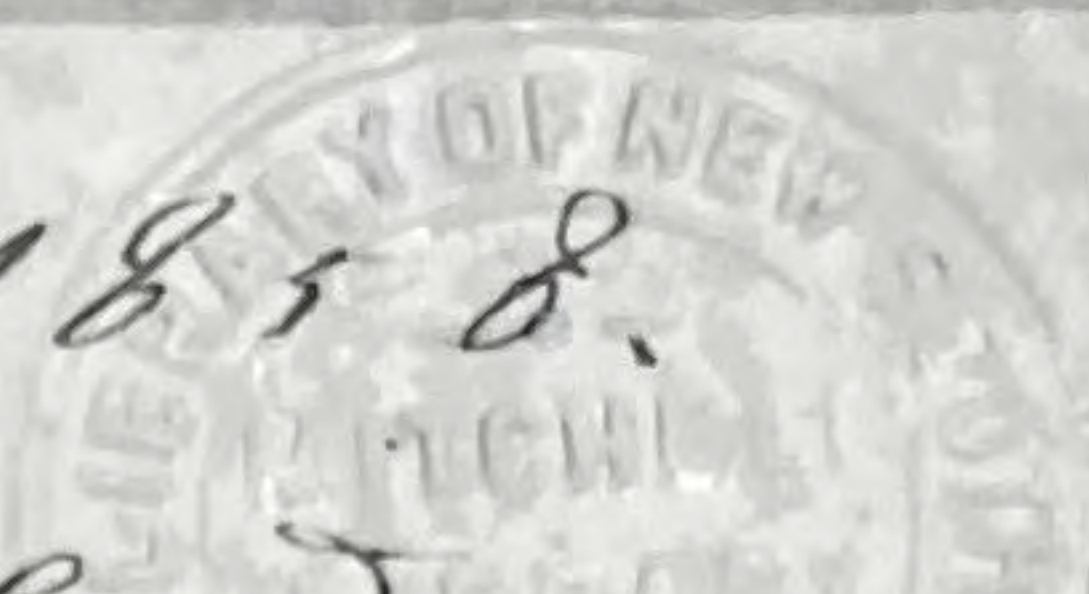
reis had my zooveel goed gedaan, dat ik den
 10^{den} December wederom voor de binnenlanden
 uitzette in eene andere directie. Deze keer
 echter ben ik te paard en al by myn eigen
 uitgegaan, myne Reurs will my niet toelaten
 om anders te reizen en toch kost het my veel
 geld. Ik geloof niet dat ik ooit gezond in Nudjee
 zal weken en als ik myselve ergens in het binnenland
 kan opstellen, dan zal ik zulks doen. Ik ben voor
 de laatste veertien dagen by een ryken Squatter
 gelogeed. Een Squatter is een man die van het
 Gouvernement 20 of 25 vierkante mylen gras en
 boskland voor 14 jaren gekuurd heeft, en die op
 dat land, honderds van paarden koeien, oesen en
 schapen vet maakt om de nadelhand ter markt
 te brengen en te verkoopen. Zyn plaats heet
 Wrawillkie en is zoowat vyfhonderd mylen
 van Sydney af. Het is zeer wel mogelijk dat ik
 hier ergens myn verblyf zal nemen. De Squatters
 die hier ~~leven~~ ~~woonen~~ ~~woonen~~ rond wonen
 hebben geen docters voor 150 mylen rond.
 In het einde myner brief zal ik u hier meer
 over schrijven want ik weet nu myzelf nog niet
 hoe het gaan zal. Ik zou liever in Nudjee
 blyven want dat is een stad maar dan wat
 kan ik doen. Nudjee is een goede plaats voor
 docters, het is een zeer ongezonde plaats - flat
 land en bergen al rond het. - doch Nudjee
 is ongezond voor de docters zoowel als voor de
 patienten - en ik kan u verzekeren ik heb nog
 voltrekt geen lust om te sterven. Ik will liever
 voor drie of vier jaar in het midden van het bosk
~~leven~~ in gezondheid ~~leven~~ en geld ~~te~~
 verdienen, en daarna als een onafhankelyk man
 naar Holland terug ~~te~~ keeren en ~~te~~ met u
 te leven.

Voordat gy dese brief ontvangt, ben ik vier jaar ^{van}
 huis geweest - en - hoe spoedig zyn dese jaren
 heengevlogen! De tyd vliegt voorby en indien
 gezondheid ons allen getrouwd blyft, vier jaren
 meer will ons allen wederom te zagen
 zien. Ik ben voltrekt niet ontmoedigt. Ik heb gedu-
 rende dien tyd meer in onderwinding opgedaan
 dan anderen in hun geheele leeftyd. Ik moet nu
 trachten myne onderwinding voor goud in te wisselen.

Ik ben tegenwoordig verplicht loongel als mogelijk
 beweging te nemen en ik ryd altijd te paard.
 Indien ik hier myzelve ergens nederset, zal ik
 dikwyls voor twee of drie dagen achter elkander
 te paard moeten reizen. Ik kan tegenwoordig tamelyk
 goed ryden en ik heb voor dagen achter elkander
 acht uren gaans ver gereden (dat is byv. van Utrecht
 naar Amsterdam te paard in drie uren). Iedereen
 ryd heer te paard. Een half jaar geleden heb ik
 in een dag Leventig mylen gereden.
 Ik hoop dat al de familie in goede gezondheid
 verkeert. Geef allen myne Complimenten.
 Geef J. N. P. myn Compliment te E. de Amplifimus
 an M. G. H. Kort en aan myne andere vrienden
 wiens namen my nu juist niets willen te binnen
 vallen. Ik heb met verwondering gelezen in
 uwe laatste brief dat Martinus Van Workum ik
 een reijse naar de Oost Indies gehad heeft. Ik
 zou hem niet aanraden om ooit naar Australie
 te komen met het idee om daar te blyven en
 myn voorbeeld na te volgen. Gy sult misschien
 verwonderd zyn dat ik hem deze waarschuwing
 geef. Myne reden is de volgende. Een vreesdeling
 kan hier nooit vooruit komen indien hy geen
 goed English spreekt - en voornamelyk een Docter.
 Ik ben menigmaal uitgelaghen voor myn hecht
 English in vroegere dagen. Tegenwoordig is zulks
 natuurlyk met my het geval niet, maar het
 heeft my voor een langen tyd achterut gehouden.
 Indien Finus Van Workum hier over wil komen
 moet hy eerst English leeren. Als hy dat kan
 spreken dan is hy geholpen. Indien ik een
 betrekking als Docter hier gaaneem en Finus
 kon English spreken, dan zoude ik geen oogenblik
 aarzelen om hem aan te nemen. Ik kon
 Finus kon de huispractyk doen en ik kon
 buitenpractyk waarnemen. Hy kon zo lang
 by my blyven totdat hy de English Ingeltke
 len de boespractyk grondig verstonde, en
 dan voor ^{zich} hemzelve opretten. Er daar is plaats
 voor honderd Docters hier. Ik ben zeer verlangend
 eene brief van hem te ontvangen. Schryf my
 J. N. P. hoe M. Van Workum aan gaat. Ik heb niet
 van hem gehoord sinds 54

Journal

Mudgee 6 September 1858.

In Maart ben ik wederom hier aangeland, en ik zoude deze brief lang geleden weggestuurd hebben maar ik had eene onderneming in het hoofd waarvan ik eerst het einde wilde zien en ik wou ook te schrijven. Hierover later. Ik was echter niet lang in Mudgee voor dat myn oude kwaal my wederom met dubbelde hardnekkigheid aantaste. Voor drie maanden was ik bedlegerig en voor verscheidene dagen uit myn reden en verstand. God zy dank, ik ben nu volkomen genezen, en ik geloof dat ik nu zoo blijven zal. Ik ben nu verplicht volstrekt geen sterke dranken te drinken en alhoewel ik nog zeer mager ben, ben ik nu gezond genoeg.

Ik heb een tweede huis laten bouwen en ik heb daarin een Apothekers winkel opgezet. Van daag is de winkel juist een week

geopend en ik heb zestig gulden gemaakt. Ik ben echter verzekerd dat ik vijf maal zoo veel kan doen in een korte tijd, als myne gezondheid maar goed blijft.

Ik ben tegenwoordig zeer druk, als by wel begrypen kunt, zoodat ik nu niet meer schrijven wil. Indien by deze brief beantwoord en maandelings schryft, dan zal ik hetzelfde doen.

Hopende dat by allen in goede gezondheid verkeert, en dat de zaak vooruit gaat verblyf ik myn in liefhebbende Zoon en broeder

Jan van Horsum
P. S. Hetzelfde address
Market Square Mudgee
vale.

19
Nudgee 13 January 1861

Crossed

16 Jan. 1861

Waarde Moeder en Broeder!

Lindelyk wat ik de pen weder op om te
met myne toestand bekend te maken.

Hebbende gedurende eene geruime tyd
geen tyding van u ontvangen, veronderstelt ik dat
myne laatste brieven verloren zijn gegaan.

Ik hoop dat by allen in zeer goede gezondheid ver-
keert en dat de zaak voortvordert.

Myne gezondheid laat zeer veel te wenschen over,
zoo zelfs dat ik de Apothekers winkel heb moeten
opgeven. Twee maanden geleden was ik zoo ziek
en zwak met bloedspruigen dat ik voor de Notaris
stuurde en myne wil gemaakt heb.

Ik ben nu wederom beter - voor hoelang
weet ik niet - maar ik voel beter dan ik
voor jaren gevaalt heb.

Ik geloof evenwel dat ik de kee eens be-
proeven zal en een reisje naar Amerika
of California zal maken. Myn huis hier
kan ik verhuren en myne landerijen kunnen niet
weglopen, en als ik niet te veel beer geld heb
kan ik als scheepdocter nog wat meer maken.

Het is wel mogelijk dat ik eene reis van
Amerika naar Engeland kan maken, als wanneer
ik tyd genoeg kon hebben om te wallen voor een
paar weken op te komen loeken.

Dagen heb ik daar over gedacht; nachten heb
ik daarover gedroomd - -

Het zal evenwel verkeidene maanden kosten
voor dat ik Nudgee voor zoo lang verlaten

Kan, als ik myne Zaken te regelen heb en verscheidene patienten (langdurende) in handen heb.

Myne practyk hier is zeer goed, ik ben zeer gelukkig in myne behandeling en uit ons vyf [5] Docters in Nudgee ben ik als de eerste en beste behouwd, en zelfs de Zieken van andere Docters komen na my, wanneer zy bang worden te sterven. Dit is geen groot spreken als ik in myn bezit heb verschillende kranten waarin ik publiek bedankt ben voor de genezing van maeyleyke ziekten. (byvoorbeeld - vier patienten met oogenziekten, één amputatie des been - één genezen van lamheid). Ik heb al die kranten in myn bezit en met Godt help zult gy in verloop van tyd de zien.

Eenige tyd geleden heb ik genaturaliseerd Goodat ik nu een onderdaan van Koningin Victoria van Engeland ben. Natuurlyk Koning Willem. iii (?) heeft nu volstrekt geen magt meer over my - ik ben een Engelsch onderdaan en kan gaan waar ik wil zonder myn hoofd te storen voor loten of soldaatje spelen.

Ik was wat verplicht zoo te doen, als geen vreemdeling land kan koopen van het gouvernement (van het bestuur). Ik kon land koopen dat vroeger of alreeds van de kroon gekocht was - maar niet wat de kroon to verkoopen had, tenzy ik een Engelsch onderdaan bekwam.

Myne oogen zyn dezelfde als vroeger myshien een weinig zwakker. Voor bellen moet ik naar Sydney sehryven. Zy korten

van twaalf tot achten gulden per stuk.

Ik heb van dag voor het eerste in twaalf maanden wederom appelen en peeren gekocht.

Ik heb twee appelen gekocht, ieder zoo groot als mijn vuist, voor vyftien stuiver het stuk.

Boter is zes en dertig stuivers per pond kaas twaalf stuivers, melk vyf stuivers per flesch. Bardappelen vyf stuivers per pond.

Vleesch twee of drie stuivers en schapenvleesch vier of ~~f~~ vyf stuivers per pond, Zwynenvleesch (ik kan het rechte woord niet herinneren) kost twaalf stuivers per pond!!

Enige dagen geleden kocht een paar laarzen. Zy zyn stellig zeer goed, maar ik denk dat zy in Holland aardig kon kyken als gy de prijs had te betalen. Raad eens? - - - Dertig gulden.

Schoenen zyn van 12 tot 18 gulden.

Tee is goedkoop en deër goed f1.50 per pond suiker 30 cents pr p. Koffie 18 stuivers f p.

Eieren 15 of 20 cents per stuk.

Genever kost f.4.80 per flesch of f 3.60 per gewoone flesch.

Voor iederen keer dat ik een kieke besoek, zes gulden. Medicynen van drie gulden en meer. Powr extrahir un dent zes gulden.

~~De~~ Voor een kieke te bezoeken verscheidene wren gaans uit de stad - byvoorbeeld

van Utrecht naar Amsterdam (8 wren?) kryg ik hier van zestig tot honderd gulden. Het is waar wy hebben geen spoorwagen hier!

Als mensch maar sterfelyk is, heb ik, als ik van te voren ~~by~~ zeide, myn will gemaakt: en in de handen van mynen Notaris gegeven.

Ghy is eene der geleerde menschen hier en eene groote vriend van myn, in fact hy is de eenige ware vriend die ik hees heb.

Zou ik sterven, dan is hy belast alle papieren te overkien - eenige te verscheuren of verbranden en anderen die voor u van waarde of belang stelling kunnen zyn, naar uw address te sturen. Alkoo myne zaken nategaan ~~et~~ ~~et~~ ~~et~~ zyn naam en address is

Geo Faylor Esqre

Solicitor - Mudgee

Ghy moet niet bedroeft wesen dat ik u al dese dingen schryf - wees verzekerd dat ik niet vrees of bedroeft ben. Wy zyn allen in Gods handen Holland of Australie en ik geloof dat wy allen nog willen vereenigd wesen.

Indien ghy dese brief in tyd ontvangt, schryf my in het begin van de maand.

via Southampton

De Post verlaat Engeland van dese plaats iedere maand by de twaalftde.

Lieve Moeder waide broeder
schryf schryf en geloof my te zyn

uwe liefhebbende zoon en broer

H. van Rossum M.D.

Mudgee 16th June 1881.

Waarde Moeder & Broeder

Ik heb twee brieven gisteren ontvangen en ik ben zeer blijde dat gy allen gezond zyt met en dat de zaak voortvordert.

Om u allen dadelijk gerust te stellen, moet ik u mededeelen dat ik nu een zeer goede gezondheid geniet, beter dan ik voor drie jaren gehad heb. Ik ben echter zeer zeer zwak en ik kan niet zoover als van huis naar ^{Gonsde. Weg} ~~tom~~ verwey wandelen zonder een paar maal te rusten. Iederen dag word ik echter een beetje sterker.

In ziehier hoe het gebeurde dat Jan voor het tegenwoordig een oude mannen leven leeft en zyne patienten by een goed vuur (pen) in zyn eigen huis ontvangt.

Zoo wat twee maanden geleden had ik het zeer druk; dag en nacht uit te paard van twee, vyf tot tien uren ver in het bosch of op de bergen. Ik verdiende natuurlijk veel geld en het was hoogst gelukkig dat ik zoo deed. Zoo wat zes weken geleden, zonder eenige dadelijke toekaak begon mijn neus te bloeden en bloede zonder ophouden voor drie dagen en drie nachten.

Ik was ten laatste zoo zwak dat ik byna niet spreken kon. Al de docters waren aan mijn bedrife, en deden al dat mogelijk was, maar zonder geluk. Stopten zy het eene neusgat op dan begon de andere zyde te bloeyen! Stopten zy de beiden op dan ging het.

het bloed door de keel naar de maag
 en ik had niets dan bloed ontlastingen
 of ik braakte stukken bloed op byna
 nooit lichter dan een apotheker
 ons. Na doordat seventig uren bloeding
 zende ik all de Docters weg en ik
 zende voor een Apotheker. ~~He~~ liet hem
 verschillende medicynen voor my gereed maken
 Ik had mijn neus op een andere wyse
 gestopt en dronk ieder half uur een
 zeer zwakke oplossing van Strychnine,
 Teem der vergiftigte en gevaarlyke van
 alle bekende vergiften, maar dat als het
 apropos gebruikt wordt, een goed genees-
 middel is en God sy dank! de
 bloeding hield op twee uren naderhand
 Ik heb opgerekend dat ik meer dan
 twaalf wyne flesschen bloed verloren heb.

Ik heb niet meer gebloed sinse.
 Die of vier dagen naderhand began ik
 al voort of van gekheid en nonsens
 te praten en verloorde ik myn verstand
 en zede geheel en all. Niet tegen
 staande myne intermatige zwakheid, ben
 ik naderhand vertelt, konden vier
 mannen my byna niet vast houden
 Vier dagen naderhand was ik wederom
 daarvan genezen, maar do's verandert?
 myne beste vrienden konden my niet
 herkend hebben, als sy my in een
 ander huis gevonden hadden.
 Zoo voor drie en 1/2 week heb ik
 alle soorten van wachters, dagen nacht
 nacht in myn huis gehad.
 Dat is 10/ of f6 - voor dag wakers

en £1- of £12- voor nachtwater.
 dat is doornat 36 Pounds sterling of
 \$ vier honderd twee en dertig gulden.
 Het was gelukkig dat ik genesey
 en te sparen had, anders soude ik
 genoodzaaktzyn geweest myn land in
 Nudgee te hypotythezeren of verkoopen.

Ik ben genoodzaakt geweest om alle
 sterke dranken af te laten en veroorloof
 myzelve niemendal dan een halve flesch
 van de beste Oporto wyn per dag
 [£4.20. per flesch] om myne sterkte terug
 te krygen. Indien ik myn luis niet
 ten laaste van al de Docters geklaart
 had, dan den ik versaken dat die
 zelfs my in 24 wren op myne lange
 reis zonder paspoort gecondemnerde hebbe
 Infir! Ik word iedere dag beter.

En nu eenig ander nieuws
 by weet dat ik Nudgee nooit veel heb
 maggen byden en ik heb verscheidene
 malen geprobeert om weg te loopen, maar
 daar was altyd iets in de weg, by een
 nieuwe patient of enz.
 had ik een orgendreke die twee
 honderd mylen ver uit het bakh kwam.
 van Coonamble (coe). Ghy wilde my
 met magt en kracht medenemen, maar
 ik kon niet als ik te zwak was.
 Het bestuur heeft Coonamble juist een
 stad verklaart. En wilt gy weten hoe
 vele huizen er in zyn wel dan, juist
 000001 huizen of liever een hut
 met vier kamers. en een handvol of
 menschen over een oppervlakte van

25 Amsterdam.

Dit grond is het eigendom van het
Gouvernement en heeft geen water
dan te Cooramble. By making dit
eene stad te verleen kan een of meer ak-
kers land koopen uit van het verkante
myl waar de stad is te wegen. In-
dien by, voordat het een stad gepron-
keerd was, een huis of een hut op het
dan Gouvernement grond, gebouwd had
dan waardt by geen meester van het eigen
huis, als de grond aan het Gouv^{te} toe-
behoorde; maar nu kunt by land koopen
en es mede doen of op bouwen wat
by wilt. Mais pour revenir a nos montons
M^{re} deide myn man dat indien by
my by het midden van de aanstaande
maand [£ 100] twaalfhonderd gulden
by subscriptie verzameld, kon over-
sturen, ik dadelijk naar Sydney kon
reizen om nieuwe instrumenten en
meer geneesmiddelen te koopen en
dat ik zonder dat som niet wilde
komen. By laette aan myne dwa-
righeid innaemde een Heer die £ 20
per jaar, een andere £ 15 — vier
st^{er} die tien pond per jaar belooft
hadden; en deide by, ik wil myselve
tien pond per jaar geven.
M^{re} moet evenwel niet los seker zyn
als die Rivier people sulke aardige
seeren (niet keeren) zyn en men moet
seker is of by se uitflagen of in-
ernest zyn. M^{re} myne volgende
bief [naeste maand] kullt by het result
vernehmen

Daar is één ding te zeggen als ik
daarna toe zou gaan, dat is dat ik
daar vier of vijf malen zoveel geld
kan maken dan in Madagascar, en het
(Sinaat) is gesonder voor grote vader
gants. Ik zal dan natuurlijk eerst
naar Sydney gaan en by het een of
ander schip te myne tegenwoordige
gelykenis over sturen.

In deo traerthe, moet ik iedere
maand schrijven. very well! maar
sude jongen de maandelijke brief
die ik schryf ~~komt van~~ ^{komt van} Engeland met
uwe brieven zodat ik altijd tyd heb
uwe brief te lezen en u by dezelfde
mail een antwoord te geven. In deo
is het met u in Holland gesteld.
Wadden wy niet beter iedere twee maanden te
schryven?

In alle geval, als ik misschien eene
grote verandering mag hebben, zal u de
volgende maand schrijven.

Ik heb dese brief meer dan twintig
malen opgevat en einige lynen meer byge
voegt. Tyd ontbreekt my meer te schrijven
dan dat ik hoop by en te myn liebare
moeder wilt steeds gezond en gelukkig
leven — dat de zaak geregeld maar altijd
voortgaat — en dat ik na einige
meer jaren in Australische bosschen, ik
u allen in de beste gezondheid mag
wederwiden.
Geef myne beste wenschen aan

de geheele familie. Death spares no man
 maar ik denk, wanneer ik terug kom zal
 ik verscheidene jonge gezichten zien die
 my ook enz. noemen.

Propos theodoor! hy vraagt my
 heel raif of ik all getrouwd ben
 en gy gaat dadelijk aan te schrijven dat
 hy nog niet getrouwd is - en dat, maar
ingeval, misschien.

Ik denk dat hy den een of andere
 knappe meid in het. uwe oogen heb!
 Ik bien! c'est naturel, on se cure
 de cela par mariage.

Geef my by volgende brief S. V. P. haar
 naam en andere stateras.

Ik moet eindigen, in een half uur
 het Postkantoor is gesloten.

Goede Maande Moeder of Broeder
 geloof my te zijn en altijd te
 blijven uwe te tederbeminde
 Leon Jan.

of, als hy het zoo
 hebben wilt

H. van Rossum M. D. Nudge
 Chemist & Dentist.